

Liturgie voor de online viering van
zondag 12 juli 2020, Vijfde zondag van
de zomer

Viering beschikbaar om:

10.00 uur op [Kerkomroep](#)

Na de dienst ook beschikbaar op www.pgij.nl

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Lector: Jiska van der Schans

Orgel: Gert van der Schoor

Thema: De zaaier en de zaadkorrels

➤ Heeft u iets voor de voorbeden in deze dienst?

Mail het naar E dienen@pgij.nl Dan krijgt het een plekje in deze dienst.

- De Paaskaars brandt
- Orgelspel vooraf
- Welkom door de voorganger

Goede morgen!

We begroeten elkaar vanuit de Ontmoetingskerk van de Protestantse gemeente te IJsselstein.

Vooraf begroet ik de families die hier zijn om hun dierbare te gedenken. En we willen proberen samen het overlijden een goede plek te geven op de weg die je moet gaan.

Vanmorgen komen we samen met zo 'n 60 mensen. Méér dan vorige week.

Normaal gesproken is een predikant uitnodigend als het gaat om de kerkgang.

Maar het is niet normaal nu.

Daarom zeg ik nu gewoon: fijn, dat u er bent, hier in de kerkzaal.

En: Ik snap heel goed dat er anderen zijn die het er nog niet op wagen om hierheen te komen.

Of die zich geen dienst kunnen voorstellen zonder samenzang.

Of die zelf ziek zijn of uit veiligheid wegblijven.

Het is goed zoals het is. En even goed fijn als u digitaal met ons bent verbonden.

En we hopen op dat het straks weer gewoon kan gaan.

We gaan het vanmorgen hebben over de zaaier en de zaadkorrels. Ik had er nog bij kunnen zeggen: en over de grond.

Laten we ons in stilte en aandacht, maar daarna ook met orgelspel toewijden aan God en elkaar.

AAN HET BEGIN

- Toewijding door stil gebed en kort orgelspel
- We gaan staan
- Groet en Bemoediging
- In de kerk klinkt en thuis zingen we: intochtslied: Psalm 65:5
- Gebed aan het begin

Vruchten

*God van dit leven,
van U komt al het goede.*

*Zaai in de akker van ons bestaan
het zaad van het geloof.*

*Leer ons werken
in de wijngaard van de hoop.*

*Plant in ons hart
de boom van de liefde.*

*Opdat in ons groeit
wat waar en waardig is*

*en wij uw vruchten
zullen zijn.
Amen.*

(Bronswijk, *Van harte*, p. 75)

- We gaan weer zitten
- In de kerk klinkt en thuis zingen we: 'Gezegend is de mens' van Alfred C. Bronswijk (op de melodie van Lied 969)

*Gezegend is de mens, die leeft
op adem van de Geest,
die in zijn woord en daad verweeft
wat men in dromen leest.*

- Smeekgebed, besloten met het 'Heer, ontferm U!' dat in de kerk klinkt en thuis gezongen wordt.

*Here God,
op veel plaatsen en op veel manieren en door veel mensen
worden goede woorden van U uitgezaaid.
En wordt het verhaal van uw Koninkrijk in Jezus verteld.
Maar we raken teleurgesteld –
zó weinig mensen horen met oren en hart.
Zo weinig zien we van dat Rijk terug om ons heen.
Waar is uw goedheid?
Wat komt er van terecht?
Daarom klinkt hier:
Heer, ontferm U!
Christus, ontferm U!
Heer, ontferm U!
En toch, tóch zingen we u de lof toe!*

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: een loflied: Lied 650:2, 3 en 4

DIENST VAN HET WOORD

- Gebed om de opening van het Woord

Maak ons ontvankelijk*Een gebed*

*O God ons leven
is zo ver en donker,
zo vreemd en vijandig,*

*ons bestaan is zo gesloten,
weerbarstig,
steenachtige bodem,*

*uw Woord
komt zo onverwacht,
is zo ongehoord,*

*weerspreekt zo
alles wat wij doen en laten,
zeggen en zwijgen -*

*uw stem dringt nooit tot ons door
als Gij zelf niet baanbrekend
door ons midden gaat,*

*wij roepen om uw Geest,
laat Hij onze harten omploegen,
ons herscheppen tot goede aarde,*

*maak ons ontvankelijk,
ruimschoots,
opdat uw Woord vrucht draagt.
Amen.*

(Hans Bouma, *God wonend bij de mensen*, p. 34)

- Moment voor de kinderen

Gedicht

Ik ben een kleine korrel graan.
Ik heb lang in de zon gestaan.
Ik zat toen in een korenaar
met heel veel vrienden bij elkaar.
Nu zijn wij in een zak gedaan
met andere losse korrels graan.
Ik wacht op wat er komen gaat ...
Ik ga de weg van alle zaad;
Ik zal mijn leven moeten geven
om anderen te laten leven.

Ik ben een kleine korrel graan.
Ik ben de aarde ingegaan.
Ik lig hier lekker toegedekt

te wachten tot ik word gewekt.
 Ik voel in mij een kiem van leven,
 die honderdvoudig vrucht zal geven.
 Ik ben de aarde ingegaan,
 zodat ik straks weer op kan staan.

Ik ben een kleine korrel graan.
 Ik hoop straks weer in bloei te staan,
 zodat ik weer nieuw zaad kan geven
 om mensen van te laten leven.
 (AvW)

- Eerste Schriftlezing: Matteüs 13:1-9 (NBV)

1 Die dag verliet Jezus het huis en ging aan de oever van het meer zitten. 2 Er kwam een grote mensenmassa om hem heen staan, en daarom ging hij in een boot zitten, terwijl de menigte op de oever bleef. 3 Hij sprak hen uitvoerig toe en vertelde gelijkenissen: 'Iemand ging eens naar zijn land om te zaaien. 4 Tijdens het zaaien viel een deel van het zaad op de weg, en er kwamen vogels die het opaten. 5 Een ander deel viel op rotsachtige grond, waar maar weinig aarde was, en het schoot meteen op omdat het niet diep in de grond kon doordringen. 6 Toen de zon opkwam verschroefde het, en omdat het geen wortel had droogde het uit. 7 Weer een ander deel viel tussen de distels, en toen die opschoten verstikten ze het zaaigoed. 8 Maar er viel ook wat zaad in goede grond, en dat bracht vrucht voort, deels honderdvoudig, deels zestigvoudig, deels dertigvoudig. 9 Laat wie oren heeft goed luisteren!'

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: 'Gezegend is de mens' van Alfred C. Bronswijk (op de melodie van Lied 969)

*Gezegend is het woord, dat gaat
 als bode van het licht
 en lichter leven zaait, als zaad
 wat zich op goedheid richt.*

*Gezegend is de daad, die heelt
 wat wond is, of wat breekt.
 Die in barmhartigheid verbeeldt
 wat vanuit harten spreekt.*

- Tweede Schriftlezing: Matteüs 13:18-23 (NBV)

18 Hoor en begrijp dan nu de gelijkenis van de zaaier: 19 bij ieder die het woord van het koninkrijk hoort maar het niet begrijpt, komt hij die het kwaad zelf is en rooft wat hun in het hart is gezaaid; bij hen is op de weg gezaaid. 20 Het zaad dat op rotsachtige grond is gezaaid, dat zijn zij die het woord horen en het meteen met vreugde in zich opnemen. 21 Het schiet echter geen wortel in hen, oppervlakkig als ze zijn. Worden ze vanwege het woord beproefd of vervolgd, dan houden ze geen ogenblik stand. 22 Het zaad dat tussen de distels is gezaaid, dat zijn zij die het woord horen, maar bij wie de zorg om het dagelijkse bestaan en de verleiding van de rijkdom het woord verstikken, zodat het zonder vrucht blijft. 23 Het zaad dat in goede grond is gezaaid, dat zijn zij die het woord horen en begrijpen. Zij dragen dan ook rijkelijk vrucht, deels honderdvoudig, deels zestigvoudig, deels dertigvoudig.'

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: Lied 313:4 en 5

- Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

In de Bijbelse tijd zie je dat de samenleving vooral nog agrarisch was. Daarom komen in de Bijbel ook veel beelden voor die met boeren te maken hebben. Geen grote dreigende trekkers. Maar wel lees je over betrokkenheid bij het elementaire zaaien, groeien, oogsten. Zaad dat gezaaid wordt om te ontkiemen tot de oogst - oerervaringen. Van mijn eigen huis uit ken ik dat. Al was het meer en meer zaaien met machines in plaats van de brede armzwaai van de zaaierende boer met de bak vol zaad hangend op zijn heup.

De **zaaiër** – beeld van boeren. Maar ook van profeten en apostelen. Van predikanten en priesters. Van ouders en grootouders.

Allemaal mensen die **zaad** zaaien. Die de woorden van God willen laten ontkiemen in de harten van mensen. De zaadkorrels – dat zijn de woorden van het Koninkrijk van God. De verhalen van het goede leven met God, met anderen, met jezelf. Verhalen van liefde en recht. Van heling en aandacht. En je hoopt dat daar de vruchten van geplukt kunnen worden. Bij jezelf, bij anderen, in onze wereld. God wil elke keer weer dat het zaad wordt uitgestrooid. Dat zijn woorden klinken. En wachten op hoorders en doeners van het woord.

Waar komt het zaad terecht? Bereikt het goede **grond**?

Nee, niet alle zaad. Er valt een deel op de weg en wordt opgegeten door de vogels. Een tweede deel valt op rotsachtige grond en heeft geen aarde genoeg. En een derde deel valt tussen de distels en verstikt het zaaigoed. En een vierde deel komt “... *in goede grond, en dat bracht vrucht voort, deels honderdvoudig, deels zestigvoudig, deels dertigvoudig.*”

Zo is de werkelijkheid ook in de dagen van Jezus. Mensen reageren heel verschillend op het uitgestrooide zaad. Er zijn er die de woorden van Jezus zelfs afwijzen. En in onze dagen is het niet anders. En lijkt het zelfs of steeds minder mensen iets kunnen met de uitstrooide woorden van God.

Ik denk soms: misschien moeten we wel anders zaaien. Ook een boer zaait anders dan vroeger.

Maar hoe precies? In onze kerk en onze gemeente zoeken allerlei mensen naar goede zaaimogelijkheden. Maar de grond is weerbarstiger dan ooit. Er is zoveel ander zaad dat aantrekkelijk lijkt. Zelf twijfel ik niet over de kwaliteit van het zaad van het Rijk van God. Maar er is ook zoveel anders dat tijd en aandacht vraagt... Kortom: een pittige uitdaging!

De gemeente van Matteüs heeft slechte ervaringen. En wij kunnen er op z'n minst over meepraten. Toch zit het zwaartepunt van de gelijkenis van Jezus op het einde. De vierde mogelijkheid heeft het laatste woord. De weg van het zaad in de donkere aarde is onzichtbaar en heeft veel tijd nodig. Daarom kan het lijken dat de eerste drie mogelijkheden aan het langste eind trekken. Maar wie geduldig is en zorgeloos als de zaaier zal uiteindelijk een alles overtreffende bloei meemaken. Wat werkelijk goed is en van God komt, heeft tijd nodig. Het moet groeien in alle rust. Dan komen er vruchten. En niet te zuinig! Het leven is dan zelfs zó vruchtbaar, dat het alle mislukking in de schaduw kan stellen.

Je kunt in de vier mogelijkheden ook de groei van een mens zien, die met vallen en opstaan de woorden van God in zijn leven toelaat, laat wortelen en uiteindelijk vrucht draagt.

Zo zegt de gelijkenis dat je geduld mag hebben met anderen, maar ook met jezelf. Geduld dat is geworteld in de lange adem van God zelf. Dan ben je zelf als mens de grond waarin het zaad valt. Ik vond verschillende teksten van Alfred C. Bronswijk bij de lezingen van vandaag. Ik maak daar graag gebruik van. Omdat ze eenvoudig zijn en toch diepe betekenis hebben. En nu goed passen. Nu eerst een tekst die de gelijkenis koppelt aan de levensloop van een mens. In de vorm van een gebed.

In uw richting groeien

Here God

Laat onze jeugd in uw richting groeien,
zoals bloemen zich uitstrekken
naar de warmte van uw lentezon.

Laat onze volwassenheid vrucht dragen,
zoals bomen, die zich wiegen
in het licht en de zomerwind.

Laat ons ouder worden een rijpen zijn,
zoals druiven groeien
door de herfststralen aangeraakt.

Laat ons einde een voltooiing zijn,
zoals het sneeuwkleed
van de winter alles in stilte bedekt.

Heer,
laat ons in uw richting groeien,
en wees bij elk einde
steeds weer ons nieuw begin.

Zo bidden wij U in groot vertrouwen,
in Jezus' Naam
Amen.

Alfred C. Bronswijk *Rakelings nabij_p107*

Ik wil tenslotte nog een keer terug naar dat **zaad** dat gezaaid wordt. Ik zei dat ik niet twijfelde over de kwaliteit van het zaad van het Rijk van God. Dat heeft met het goede verhaal over Jezus te maken. Met hem kun je zeggen: de zaaier wordt zelf zaad. Jezus heeft de woorden en de daden van het Koninkrijk gedeeld. En al het negatieve, alle weerstand kostte hem het leven. Daarmee werd hij zelf zaad. Zijn lichaam – Jezus stierf, werd in het donkere graf verstoppt. Maar hij bleef niet in de duisternis van de dood. Hij ontkiemde tot leven dankzij God. Mocht opstaan de derde dag. En droeg zo vrucht en werd geoogst tot vreugde van vele mensen. Ik heb daarom ook Lied 625 gekozen, dat we zo na mijn preek gebruiken. Lied 625:2:

*Diep in het graf
is Hij de weg gegaan
van het zaad dat stervend
nieuw ontkiemt tot graan.*

Vandaag staan we stil bij het overlijden van drie gemeenteleden. Ook al is dat gebeurd over een langere periode – het is een heftige ervaring dat leed nu dicht op elkaar een plek te geven in onze dienst. In het verlengde van wat Jezus overkwam, kun je ook iets zeggen over onze gestorven dierbaren. Een mens is ook zelf zaad, net als ik uitlegde over Jezus. Je sterft, om bij God op te staan. Aan het graf zeg ik dan: “*Wij leggen dit lichaam in de schoot van de aarde – zoals een zaad gezaaid wordt tot de oogst.*” Ik besef dat dit niet helemaal zo sprekend past bij een crematie. Maar dan toch – ook zo'n lichaam gaat uiteindelijk die weg.

Alfred C. Bronswijk schreef deze tekst hierbij:

Gebed van een stervende

God, ik ben
 het zaaigoed in uw hand,
 maar vrees te worden uitgezaaid
 als tarwe op het onbekende land.
 Ik vrees de ploeg,
 de harde scharen,
 de grond zo duister,
 waarin ik wacht
 en daar geheel ontluisterd
 mijzelf niet kan bewaren.

God, ik ben
 het zaaigoed in uw hand.
 Maar strooi mij niet te ver, te diep.
 Schenk regen, laat mij
 door uw zonnegloed verwarmen
 en houd in mij het leven levend,
 zodat óók ik,
 gestorven, maar ontkiemd,
 u eens de vruchten terug zal geven.

(Alfred C. Bronswijk_*Rakelings nabij*_p63)

Lied 650:4

Gods goedheid *daalt als vruchtbaar zaad*
tot in de groeve af
omdat zij niet verlaat
wie toeven in het graf.

In dat vertrouwen mogen we leven, maar ook sterven.
 Amen.

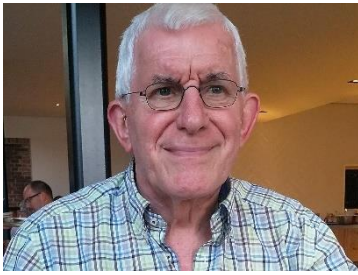
- Meditatief moment: orgelspel
- In de kerk klinkt en thuis zingen we: Lied 625

DIENST VAN HET ANTWOORD

- We gedenken Johannes de Man, Alje Johannes Schipma en Jacob Klein (staande)

We gedenken **Johannes de Man**. Hans is geboren op 26 juli 1941 te Utrecht en stierf daar op 4 april.

Eind maart test Hans positief op COVID-19. Samen met zijn vrouw Gerda wordt hij opgenomen in het ziekenhuis omdat zij niet alleen thuis kan blijven. Ze kreeg een CVA en wordt inmiddels in Isselwaerde opgevangen. Hij en Gerda krijgen twee kinderen. Hans deed HTS - Civiele Techniek. Hij vond uiteindelijk werk bij de Rijksdienst IJsselmeerpolders in Lelystad. En daarna bij de Provincie Flevoland: Milieu en water.

Hans was een lieve man, rustig, bescheiden, voorzichtig. Hans was nauw betrokken bij geloof en kerk. In Lelystad pionierde hij in een

Samen op Weg gemeente. En later in oecumenisch verband. Hij was wijkouderling. Volgde de Cursus Theologische vorming voor gemeenteleden. Bij ons was hij vaste deelnemer aan de gespreksgroepen die ik elk jaar houd n.a.v. een theologisch boek.

Hans stierf op 4 april en de 14e erna was de uitvaart op begraafplaats Tolsteeg in Utrecht.

We gedenken ook **Alje Johannes Schipma**. André is geboren op 8 januari 1943 te Warffum en stierf in Nieuwegein op 29 april.

Ook hij werd positief getest op COVID-19. André woonde op verschillende plaatsen.

In Leiden leerde hij zijn vrouw kennen en kregen ze dochter Jaimy. Maar het huwelijk hield geen stand.

Hij heeft in zijn werkzame leven diverse dingen gedaan. Hij was bij Heineken en Nutricia. Maar ook portier bij een museum in Leiden. En verzorgde overleden mensen. Met warmte sprak hij over zijn werk bij Schulp en Schuim in Leiden: hij was leidinggevende van een soort sociale werkplaats.

André kwam met plezier naar de weeksluitingen en het Bijbeluur in Ewoud.

En in onze gesprekken merkte ik, dat hij van betekenis was voor mensen. Daarbij had hij meest een opgewekt humeur. Ook nog in het ziekenhuis.

In de gesprekken met mij kwam ook zijn geloof naar voren. Hij zei: *“Ik hoop door de paarden poorten te mogen gaan straks. Ik kan dat lied maar niet uit mijn hoofd krijgen.”*

De uitvaart was op 6 mei in crematorium Noorderveld in Nieuwegein.

We gedenken tenslotte **Jacob Klein**. Jaap is geboren op 6 juli 1937 te IJsselstein. Hij stierf daar op 16 mei.

Jaap had geregeld last van zijn nieren en andere daaruit voortvloeiende problemen. Hij moest spoelen en later kreeg hij een donornier. Hij bleek een taaie en lag geregeld in het ziekenhuis. Tenslotte kon hij thuis sterven, omringd door zijn dierbaren.

Jaap werd een aannemer en vertegenwoordigde ook de ondernemers in de bouwnijverheid. Hij leerde Gré Schonewille kennen. Ze trouwden. Er kwamen twee zonen: Kees en Ronald.

Jaap was vroeger voetballer. En bezig met de volière, de groentetuin en de seizoenplek op de camping in Ommen.

Jaap had ondanks zijn vele werk, aandacht voor de kinderen en kleinkinderen.

Jaap was nauw betrokken bij geloof en kerk. Hij behoorde bij de eersten die ik leerde kennen toen ik in 1994 in de pastorie aan de Touwlaan neer zou strijken. Hij verbouwde en knapte op. Later deed hij als oude Burchtkapeller volop mee bij het klaarmaken van de Ontmoetingskerk. Jaap was trouw en betrokken gemeentelid en kerkganger.

De uitvaart was op 22 mei vanuit de kerk hier.

Laten we **Alje Johannes Schipma, Johannes de Man** en **Jacob Klein** in stilte gedenken.

...

Ik nodig de familie uit het naamsteentje naar de plek van gedachtenis te brengen.

- We luisteren naar de melodie van Lied 730: *“Heer herinner U de namen ...”*

- Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Dankgebed

Voorbeden

- Hans de Man
- André Schipma
- Jaap Klein

- Piet en Marijke van den Berg-Schep

- Mevr. Donkervoort-van Veen
- Mevr. Andreoli-Roode
- Mevr. Nelleke Vink-Keijser

Stil gebed

Onze Vader die in de hemelen zijt,
 uw Naam worde geheiligd;
 uw Koninkrijk kome;
 uw wil geschiede
 gelijk in de hemel alzo ook op aarde.
 Geef ons heden ons dagelijks brood,
 en vergeef ons onze schulden,
 gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren,
 en leid ons niet in verzoeking
 maar verlos ons van de boze.
 Want van u is het Koninkrijk
 en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid.
 Amen.

- Delen van de bloemengroet
- Inzameling van de gaven: Rode Kruis voor de hulp in tijd van coronacrisis

Omdat we niet kunnen collecteren in de eredienst vragen we u om uw collecte digitaal bij te dragen. We doen dat in het volle besef van onzekerheden bij gemeenteleden, ook op financieel gebied. Drie manieren om uw bijdrage te doen:

- U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening van het College van Diakenen: NL43RABO0159278325 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente IJsselstein
- Via de website [Samen goed doen](#) komt u op een betaalpagina waar u uw gift via iDEAL kunt betalen.
- U kunt middels de QR-code betalen. U kunt met app (QR-lezer) de code lezen. Kies vervolgens voor 'via de website', zo komt u ook op de betaalpagina waar u via iDEAL uw bijdrage kunt overmaken.

Wij danken u van harte voor uw gift!

Namens het College van Diakenen en het College van Kerkrentmeesters:
 Jannie Schimmel en Daniëlle van den Houten.

AAN HET EINDE

- In de kerk klinkt en thuis zingen we het slotlied (staande): Lied 418: 2 en 3

- Uitzending
- Zegen

*God zegene
de mond en alle woorden
die zijn gesproken op de weg met Hem –
dat steeds de taal van liefde zich laat horen
en ieder woord de tolk wordt van zijn stem.*

*God zegene
de hand en alle daden,
waarmee zijn schepping verder wordt gebouwd –
wees als het zaaigoed op de wereldakker,
dat – uitgestrooid – de vaste grond vertrouwt.*

*God zegene
de blik en alle ogen
die uitzien naar het Koninkrijk van licht,
de toekomst van de wereld van Gods dromen
die zich op vrede en verzoening richt.*

- In de kerk klinkt en thuis zingen we: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)
- Orgelspel